

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 275. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 28-го листопада 1941.

No. 275. Jersey City, N. J., Friday, November 28, 1941.

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ПРЕДКЛАДАЄ ЯПОНІ УМОВИНИ ВЗАЇМНОГО ПОРОЗУМІННЯ

ВАШИНГТОН. — Секретар стеіту Кордел Гол вручив японському амбасадорови Кікісабуро Номурі й спеціальному висланникови Сабуро Курусу ноту, в якій сказано, на яких умовах може прийти до порозуміння з Японією. В ноті згадано, що американський уряд буде триматися тих загальних принципів щодо американської далеко-східної політики, які були засновані ним ще 16. липня 1937 р. Тоді то Америка заявила, що вона бажає вдержати мир за всяку ціну, що можливе, якщо держави будуть поміркованими в національній і міжнародній політиці; головню осуджувала Америка силу як знаряддя державної політики, закликаючи, щоб всі спори та непорозуміння вигладжували шляхом спільних переговорів та обов'язного порозуміння. Американський уряд рівнож заявив, що держави повинні шанувати писані договори та права інших держав. Далі повідомляють, що проти т. зв. обмеженого порозуміння між Америкою й Японією, про яке доносили перед кількома днями, виступив Китай, який настоє, щоб Японія відтягнула всі свої війська з його території.

З того виходить, що американсько-японські переговори не знайшли відповідної формули, на якій могли б бути поставлені триваліші основи порозуміння.

ПОМЕР КАНАДІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР — ОБОРОНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

МОНТРЕАЛ (Квебек, Канада). — В середу 26. листопада помер в місцевому шпиталі Ернест Ляпойнт, канадський міністер справедливості, у 65. році життя. Померший міністер був довгі роки провідником канадських французів, займаючи місце Вільфріда Лоріє. Будучи членом парламенту від 1904. р. Ляпойнт відіграв визначну роль в канадському політичному житті. Двома наворотами був він представником Канади в Лізі Націй, де обстоював права українського народу. Також на становищі міністра справедливості Канади Ляпойнт і в останніх часах виказав своє прхильне ставище до української еміграції в Канаді та Злучених Державах Америки.

ВАШИНГТОН ТВЕРДИТЬ, ЩО НИМЦІ ПЛАНУЮТЬ ЗНИЩЕННЯ БІЛГОРОДУ

ВАШИНГТОН. — С. Ерлі, секретар президента Рузвельта, заявив, що американський уряд має певні відомості, що німецька армія планує цілковите знищення Білгороду, столиці Югославії, з пімсти за опір, який створюють німецьким наїзникам сербські повстанці, звані „четниками“. Інші вашигтонські жерела подають, що між Італією й Німеччиною нема згоди щодо Югославії, та що італійці мають тайно піддержувати „четників“ проти хорватів, за якими своїть німецька окупаційна армія.

АФП І КПО ПЛАНУЮТЬ СПІЛЬНУ АКЦІЮ ПРОТИ ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ

ВАШИНГТОН. Провідники Американської Федерації Праці й Комітету Промислової Організації випустили спільну заяву, в якій апелюють до президента, щоб він не допустив до нових проти-страйкових законів. В заяві кажеться, що обидві робітничі організації будуть поборювати такі намагання Конгресу.

МОЖУТЬ ЗАБРАТИ ФРАНЦУЗЬКІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Адмірал Емори С. Ленд, голова Морської Комісії, відбув наради з президентом Рузвельтом в справі можливості забрання американським урядом 11 французьких кораблів, які знаходяться в американських портах. Це планують на випадок зірвання дипломатичних зносин з урядом маршала Петена.

АРЕШТУЮТЬ ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА ПАНАМИ

ПАНАМА. — Судові влади Панами видали приказ арештувати заступника президента Панами Анібала Ріоса, за співучасть в плянованому державному перевороті, який викрила панамська поліція перед кількома днями. Анібаль Ріос перебуває тепер в Коломбії, але скоро верне домі. 12 інших заговорників вже сидять в тюрмі.

БІДЛ ПРО СВІТОВУ, ШПИГУНСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ НІМЦІВ

ВАШИНГТОН. — Державний прокуратор Ф. Бидл заявив, що в його руках є плян світової німецької шпигунської організації, яка підчинена німецькому урядови й ділає на його прикази. Згідно з тим пляном німці удержують по всіх майже краях свої групи, які ведуть пропаганду в користь Німеччини, а нерідко займаються також шпionaжем для німецького уряду. Тому, що в цьому німецькому пляні є рівнож Північна й Полуднева Америка, прокуратор Бидл домагається гостріших законів проти чужинецьких агентур, що діють в Злучених Державах Америки.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ВІДКИНУЛА ПРОЄКТ ПРО КОНТРОЛЮ ЦІН

ВАШИНГТОН. — Палата послів великою більшістю голосів відкинула т. зв. законопроект конгресмена Гора, демократа з Тенесі, в справі контролі цін на товари. З цього виходить, що до 30. червня 1943. р. палата послів відкинула „замороження“ заробітничих платень, цін на товари та чинші за мешкання.

РАЙОНОВИЙ ЗІЗД ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПІВН. АМЕРИКИ В ПІТСБУРГУ

В днях 22—23. листопада ц. р. відбувся районний зізд Лиги Української Молоді Північної Америки в готелі Форт Пітт в Пітсбургу, Па., при участі 150 делегатів і гостей, які зіхалися з Західної Пенсильвенії, Нью Йорку, Нью Джерзі, Огайо й Шкаго. На зізді промовляли: п-а Геневефа Зепко, з Акрон, О., на тему: „І. Франко, речник боротьби за свободу й демократію“; І. Іванчук, з Дітройт, Міш., „Як поліпшити організоване життя нашої молоді“; Дж. Гурський, з Дітройт, Міш., „Про 1. листопад 1918. р.“. Предсідником зізду був Й. Лисогір, з Нью Йорку, який на днях вийшов з американської армії, а секретаркою п-а О. Малевич. Зізду отворив Честер Монастирський, голова Лиги. В неділю, 23. листопада відбувся бенкет, де головну промову виголосив С. Шумейко, редактор „Юкрейнієн Віклі“. Він говорив про проти-українську кампанію, яку ведуть в американській пресі комуністи та їх симпатичи. Він звернув спеціальну увагу на останню книжку Луїса Адаміка „Ту Вей Паседж“, в якій є безпідставні випадки проти українсько-американської молоді. Промовець звизав молодь відбивати ці атаки аргументами та фактами. Привіти виголосили Г. Шабатура, голова українського відділу цивільної оборони, п-а Г. Зепко, головна радна У. Н. Союзу й багато інших, між якими були теж і священники. Товстмейстром бенкету був І. Сушинський, член мійської ради з Ариолд. Па. Андрій Фейка відспівав кілька пісень. Управа постановила, що річний зізд Лиги відбудеться підчас „Лейбор Дей“ 1942. р. в Бостоні, Масс. В нарадах управи взяли участь такі її члени: Ч. Монастирський, голова; Дж. Гурський, місто-голова (Дітройт, Міш.); п-а Євгенія Монастирська, рек. секретарка (Аліквіпа, Па.); І. Іванчук, фін. секретар (Дітройт, Міш.); Дж. Лисогір, касієр (Нью Йорк, Н. Й.); С. Шумейко (Ньюарк, Н. Дж.); П. Захарчук (Флядельфія); М. Прилуцький, редактор „Тренду“ (Нью Йорк, Н. Й.); Ст. Лупінецький, музичний директор (Дітройт, Міш.); і п-а Марія Кос, пресова референтка (Акрон, О.).

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПОЛОНЕНІ В НІМЕЧЧИНІ ДОМАГАЮТЬСЯ БІБЛІЇ, КАЖЕ АМЕРИКАНЕЦЬ

Д-р Роберт Т. Тейлор, секретар Американського Біблійного Товариства в Шкаго, Іл., заявив, що большевицькі в'язні в німецьких таборах домагають Біблії. Тому згадане товариство друкує 10,000 примірників Біблії в московській мові, які через Швайцарію переіше до Німеччини. Д-р Тейлор ще сказав, що в Німеччині читає Біблію велике число людей.

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА В ЛІБІЇ ДАЛІ ТРИВАЄ

Бритійці далі продовжують офензиву в Лібії і за їхніми власними звідомленнями зустрічають з боку німців дуже сильний опір. На фронт прибувають все свіжі британські війська. Тепер британці кинули сильні відділи австралійської піхоти. Також для скріплення британських позицій на фронт напливають нові відділи повзів. Шалена боротьба між повзими далі ведеться в околицях Резега. Не звертаючи уваги на сильні німецькі й італійські протинаступи, британські сили далі держать ті позиції, що їх здобули в перших днях офензиви.

НІМЕЦЬКІ ЗВІДОМЛЕННЯ З ФРОНТУ

Німецькі звідомлення з лібійського фронту говорять, що армія генерала Ромея отружила британські сили в Лібії і тепер ті сили є в обороні, а не в наступі. Німецькі військові кола, що звичайно досить обережні коли йде про военну кампанію, що ще не закінчилась, тепер висказують отвертий оптимізм та кажуть, що позиція німців в Лібії зовсім поправилась, хоч боротьба ще не закінчилась.

ІТАЛІЙЦІ ХВАЛЯТЬСЯ ПОДВИГАМИ

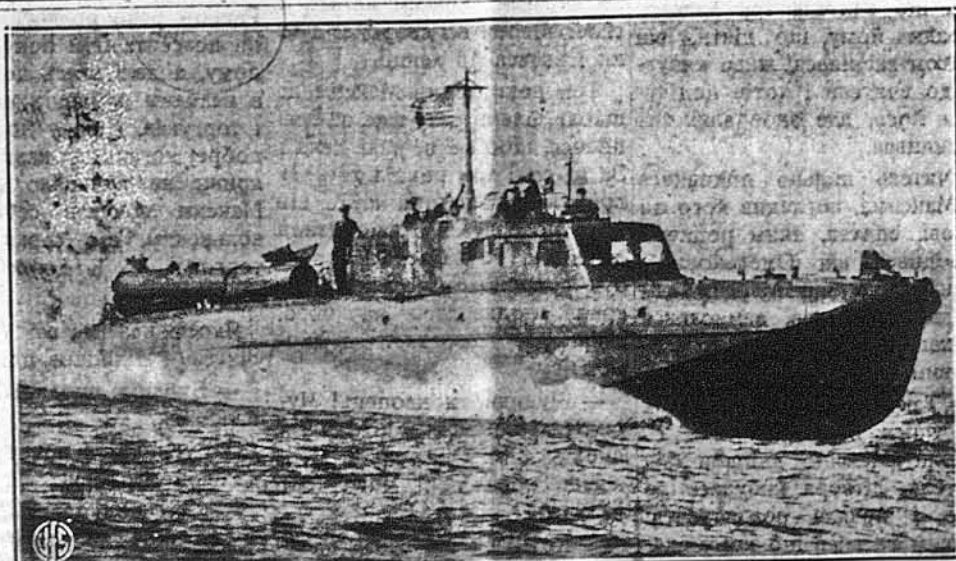
Хоч німецькі звідомлення досить обережні, італійські звідомлення говорять про великі італійські перемоги в Лібії. На основі італійських звідомлень виходить, що італійці взяли п'ять тисяч британського війська, в тім двох генералів. Вони назвали тих генералів: Сперлінг і Армстронг. (Бритійці це заперечили і кажуть, що навіть в них нема такого генерала, щоб називався Сперлінг). Італійці далі кажуть, що взяли кількох американських воєнних обсерваторів і кількох журналістів.

ПОЛОЖЕННЯ НА МОСКОВСЬКІМ ФРОНТІ

Німецькі звідомлення говорять, що їхні війська на московському фронті підсунулись далі під Москву і увійшли в коло примосковських позицій. На фронті біля Тули вони також зробили значне просування вперед. Вони Тулу покинули і пішли далі на схід і зближаються до Сталінгорська та Рязаня. Їхнім завданням є тепер оточити Москву зо всіх сторін і відтяти від решти Советів.

ПРОТИОФЕНЗИВА МАРШАЛА ТИМОШЕНКА

Маршал Тимошенко повів сильну протиофензиву на фронті біля Ростова і відкинув німецькі лінії на кількадесят миль взад. Протиофензива продовжується.

СОРОК МИЛЬ НА ГОДИНУ потрафить робити отсей новий патрульний човен американської воєнної флотії, котрого матірним портом є Кейп Мей, у стеїтї Нью Джерзі. Він має на собі торпедові рури, машинові кріси й протилетнічі гармати.

РІБЕНТРОП ВИМАХУЄ КУЛАКОМ У СТОРОНУ АМЕРИКИ

БЕРЛІН. — З нагоди підписання протикомуністичного пакту в Берліні німецький міністер Рібентроп виголосив до зібраних представників 13 країв промову, в якій сказав, що це Америка є найголовнішим підбуржувачем війни і це вона, зокрема Рузвельт, вплинув на зміну політики Англії після того, як вона в Мінхені започаткувала уступчиву політику в бік Німеччини. Рузвельт є найбільшим винуватцем в війні, говорив Рібентроп і твердив, що навіть коли Америка приступить до отвертої війни, держави „осі“ вийдуть переможцями, а то тому, що ціла Європа має більші мілітарні можливості, ніж Британія разом з Америкою. Рібентроп хотів підкреслити, що ціла Європа, як одиниця, буде протиставитись британсько-американському блоку.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЯПОНСЬКИХ МІНІСТРІВ З МІКАДОМ.

ТОКІО. — Японський прем'єр Тойо і міністер заграничних справ Тоґо відвідали японського цісаря Гіроґіта і мали з ним наради відносно перебігу американсько-японських переговорів. Ціла Японія з запертим віддихом очікує дальшого розвою тих переговорів, здаючи собі добре з того справу, що невдача тих переговорів запалить на Далекім Сході вогонь війни.

МОЖЛИВІСТЬ ЗАМИРЕННЯ З ЯПОНІЄЮ.

ГОНГ КОНГ. — В місцевих дипломатичних колах говорять, що Японія є склонна зризигнувати зо своїх мілітарних здобутків в Китаю, зате ніяк не зризигнує зо здобутків в Манчуро і французьким Індокитаю. Також вона не хоче давати ніяких зобов'язань, коли ходить про Совети, зокрема Сибір. Китайська війна висилує Японію і вона хотіла б її покінчити. Китай повернув би до того стану, в яким він знаходився в 1937 р., себто на передодні розпочаття японсько-китайської війни.

ПОЛЬСЬКІ ВОЯКИ В СОВЕТАХ В ЛАХМАНАХ.

ТЕГЕРАН. — Чужосторонні обсерватори, що приїхали до Ірану з Советів, говорять, що польські вояки, які боряться на советському фронті проти німців є зовсім обдерті і виглядають як жебраки. Вони також не мають належної зброї. Обличчя їх марні і слідє велике фізичне вичерпання. Однаке морально, кажуть ті обсерватори, поляки держаться добре. В першій звільненій Советами дивізії лише 25 відсотків мають сорочки, 10 відсотків мають обуву, а лише п'ять відсотків мають плащі.

ГЕН. СІКОРСКИ В ТЕГЕРАНІ

ТЕГЕРАН. — Сюди прибув польський прем'єр-генерал Сікорський. Його там зустрів командант польських військ, що боряться на советському фронті проти німців, ген. Андерс. З Тегерану Сікорський удасться до Куйбишева, тимчасової советської столиці.

ПОБАЧЕННЯ ПЕТЕНА З ГЕРІНГОМ ВІДЛОЖЕНЕ.

ВІШІ. — Побачення, яке мало наступити з маршалом Петеном та адміралом Дарляном з одного боку, а німецьким маршалом Герінгом з другого — відложено. Цілдо того побачення мало бути це, щоб нахилити Францію до співпраці з Німеччиною. Точних причин цього відложення не подано.

СОВЕТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ФІНІВ.

КУЙБИШІВ. — Советський уряд висказав своє незадоволення на адресу Фінляндії зате, що вона підписала протикомуністичний пакт в Берліні. Тим своїм вчинком, каже советський уряд, Фінляндія себе виключила від переговорів з Советами. А саме такі мирові переговори з Фінляндією мали розпочатись.

ЩЕ ПРО ПРИКРИЙ ВИПАДОК ЛІТВІНОВА.

ЛОНДОН. — Аж британський міністер закордонних справ Ідей вияснив якслід справу з Літвіновим, що стався в Тегерані, на летунському майдані. Бритійський літак, за першими поголосками, не хотів взяти Літвінова тому, бо мав інших пасажирів. Літвінов тим обидився і відлетів советським літаком. Іден тепер говорить, що британський літак тому не взяв Літвінова, бо той спізнився. Літак вніхав точно в тім часі, в яким мав виїздити. Мабуть Літвінов думав, що британські літаки спізняються так, як советські й тому запізнився. А може він думав, що літак повинен на такого важного гостя як він, зачекати не оглядаючись на розклад їзди?

КИТАЙЦІ МОЖУТЬ БОРОТИСЬ ДО БЕЗКОНЕЧНОСТІ.

ЧУНКІНГ. — Начальний вождь китайських військ, що бориться з японцями, маршал Чан Кай Шек, заявив, що хоч Китай вже веде п'ятий рік війну з японцями, але ту війну він може вести в безконечність. Китайці мають подостатком харчів, а також мають подостатком найкращої зброї. По-затім Китаєви допомагають його величезні простори і величезні засоби людського матеріалу.

РОЗРУХИ В ДАНІІ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведські газети принесли вістку, що в Данії вибухли вуличні заворушення з тої причини, що данський уряд тісно зв'язався з політикою Німеччини і підписав на днях протикомуністичний пакт в Берліні.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

Якщо б та сумна вістка, яку подають польські джерела, а яка доносить про смерть д-ра Костя Левицького була неправдива, то це було б для нас великою радістю її спростувати і написати: Він живий і далі мужньо і чесно переносить Голгофу разом з цілим українським народом.

Та ледви, чи так буде... Не знаємо ближче про діяльність Покійного в останньому часі. Але це не є для нас таке важне. Д-р Кость Левицький не міг бути іншим ніж тим, яким був ціле життя, а це роботаційм і чесним народним робітником-патріотом, всеціло відданим своєму народові. А як провідник українським державником, самостійником і соборником. Можливо, що обставини заставляли його і за теперішньої німецької влади рахуватись з дійсністю в подібний спосіб, як він рахувався з нею, коли стояв на чолі української репрезентації в австрійським парламенті. Якщо б навіть так було, то й ця хвилева "реальна політика" певно не звела Покійного і тепер з властивого шляху. Знаємо, що цього старика вивезла з Галичини советська влада, як тільки більшовики забрали Львів. І знаємо те, що доніс американський кореспондент про Покійного як президента Української Народної Ради. А саме знаємо те, що він, як тільки обняв у Львові формальне становище, зараз оголосив поминальне Богослуження за Покійного д-ра Євгена Петрушевича, першого президента Західної Области Української Народної Республіки. А це, як підкреслює американський кореспондент, проголосив д-р Кость Левицький ще й тому, бо ці поминки були теж символом незалежницьких українських змагань в часі, коли українські землі опинились під німецькою окупацією. Іншими словами, ці поминки були маніфестацією за незалежність України.

Не маємо змоги подати про життя і діяльність Покійного д-ра Костя Левицького те, що треба б подати. Довге життя Покійного було від ранньої молодости аж до самої смерті звязане тісно з великанським розмахом української нації до самостійного життя на кожній полі, а не тільки на політично-державницьким. У тому житті, коли іде про Галичину, Покійний стояв на провідному становищі. Його особистість є слідна сливе чи на кожній важнійшій народній діяльності, а теж і в журналістично-письменницькій. Тому забере ще багато часу, поки буде можна розглянути діяльність Покійного до спокою і розвагою та в цілій повноті її глибини.

В останніх роках, менше нагідних до політики, Покійний займався переважно економічними справами, писав спомини та забирав прилюдно голос, коли треба було гамувати партійні пристрасті і доводити український наряд до консолідації. Звідси і походять наголовки його святочних статей, такі як: "В об'єднанні сила слабших!", "У правді життя — наше будуще", або "Громадянська характерність символізм воскресення нації". Усі ті голоси — напівмемориальні приймали з вдячністю весь український наряд.

Економічне Плянвання

Італійський фашизм, московський більшовизм і німецький нацизм перші почали впроваджувати в національну господарку центральне планування. У вершню люди почали заставлялись чого краєви треба, а чого ні, і давали на сильно запроваджувати те, чого на їх думку краєви було потрібно, а усувати те, що вони вважали за злишнє. Вслід за тим в згаданих краях почали виростати ріжні фабрики та галузі промислу, яких перетрим не було.

Таке центральне економічне планування потребувало гроші і гострої суспільної дисципліни. Бувало колись уряд стягав гроші лише на армію і адміністрацію. Опісля почав стягати гроші на шкільництво, розбудову шляхів. Далі народне здоров'я стало предметом зацікавлення уряду і на цю справу він також почав витрачати чимраз більше грошей. У куні з тим росли також податки.

Останній війна показала, що наряд мілітарно найсильніший тоді, коли під економічним оглядом є найбільш самовистарчалний. Це штовхнуло багато країв на шлях економічного планування, при помочі якого можна було б збудувати край бодай приблизно самовистарчалним. Економічне життя, яке дотепер росло вільно, спонтанно, немов рослині і квіти в лісі, кермані держав почали переорювати, відмірювати, визначувати, розгрінувати й засівати по згори назначеним плані. А коли рости почали підрастали знов по плані підстригувано їх, пересаджувано та відкривано між ними належну рівновагу, упляновану. заздалегідь урядом і узнану ним за потрібну.

Приватна власність страждала свою попередню, майже святую, непорушність. Власники фабрик, землі, капіталів стали лише повіренниками цих підприємств, а не їхніми неоспорними панами. Вони мусили поступати так, щоб ті підприємства корисними були для цілоти, а не лише для себе самих. Нація, а краще її політичні стремління, були найвищим законом, для якого мали працювати ті підприємства.

А що самі підприємства, себто мертві машини, капітал, не всіли самі нічого відіати, тільки потребують до того умової і фізичної енергії людей — фашистські, комуністичні і нацистичні режими почали накласти диктаторські карби також і на людський чинник, себто на всілякі су-

спільні організації, зокрема робітничі. Також і через ті суспільні організації державні пауги диктаторських режимів почали орати, почали їх міряти, стинати, виношувати і насаджувати те, чого було потрібно даному режимові. Свобода, індивідуальність, уподобання одиниці були потоптані так, як потоптана полева цвітка під ралом тракторного плуга.

В Італії, Совегах, Німеччині й деяких інших фашистських краях це планування мало на увазі головну державно-політичну цілі. Хоч в Італії, а ще більше в Німеччині до певної міри відіграло роль і безробіття. Безробіття було великим союзником Гітлера в його намірах планувати державного економічного планування. Але не для боротьби з ним Гітлер творив свій націонал-соціалістичний рух, тільки для завдань заграничної політики.

Безробіття було великим чинником, що змушувало й демократичні паціфістичні краї до впровадження економічного планування. Зокрема воно було тим чинником тут, в Америці. Внаслідок безробіття американський уряд мусив по волі і неволі впроваджувати ріжні економічні обмеження і реформи, як, наприклад, контролю виробу харчів, контролю годин праці і заробітної плати, закони скріплюючі силу юній і т. п.

Теперішній надзвичайний стан, у яким знаходиться Америка, той процес прискіпує і ми бачимо, що контролю над економічним життям Америки чимраз більше затіснюється. Держава буде потрібні її фабрики, спінне виріб в інших фабриках, накладе над сировцями, контролює ціни. Цей державний плуг, що переорав свободне, несметнічне і може на перший погляд хаотичне економічне життя в інших європейських краях, оре нині і по широким американських просторах, здешує приватну ініціативу і заставляє спонтанне економічне життя пристосовуватись до центрального економічного планування.

Дехто побоюється, що отесми в Америці теж на шляху до тоталітарного фашистського життя, яке ми так гостро критикували в інших краях. Такі заваги, безперечно, мають дещо слушності. Та лиш дещо. Бо ріжниця між тим, що діється в Америці і тим, що є в фашистських краях всетаки є величезна. В фашистських краях це планування, цей

УПАДОК РОСТОВА

Ростов над Доном заняли німецькі війська 21. листопада. Упадок Ростова вважають військовий знавіз за одну з найбільшійших советських втрат з цілої війни з Німеччиною. Очевидно, що втрата Києва, Харкова, Одеси та інших міст України відбилася дуже погано на цілості советської оборони. Та випадок Ростова готов отворити шлях до дальших ще важніших ударів.

Ростов в німецьких руках не тільки означає вирівнювання німецької боевої лінії, що біжить від Ленінграду, через Твер, Москву, Тулу, Орел, Курськ, Білгород, Артемівське і Ростов, але це також посушення тої лінії значно вперед. Що більше, Ростов це ключ до двох великих советських провінцій, Північно-Кавказького Краю та Долишнього Дону. Адміністративно-політично в ці краї входять Ростовська Область, Краснодарський (Екатеринодарський) край, Орджонікідзівський (колишній Владикавказький) край та 4 т. зв. автономні републики: Кабардино-балкарська, Північно-осетинська, Чечено-інгушська й Дагестанська. Оці краї та автономні републики обнимають цілий Північний Кавказ від Чорного до Каспійського моря.

Хоч німецькі та большевицькі звідомлення з фронту під Ростовом є надзвичайно скупі, то вже тепер можна передбачити, як далі розвинується во-

зверхній деспотизм, славословлено як щось знамените, і дуже гарне само по собі. В Америці це зверхнє планування навіз в найвищих урядових колах уважається за щось прикре, хоч конечно. Фашистський край вважають диктатуру за щось вніселе і ставлять її як самоціль. В Америці обмеження на індивідуальну ініціативу накладають лиш там, де це необхідне. В американським політичним життю всякі спроби заступлення приватної ініціативи державною є супроводжені певною обороною, певним виправданням і вибаченням. А це означає, що в Америці індивідуальна вартість одиниці ще далі є основою цілого національного поступу. І як лиш зверхня хоч нечистість на це дозволить, або як лиш для цього дозволить певні обставини, та індивідуальна ініціатива знов дістане нагоду себе вповні проявити. В фашистських краях славословлять диктатуру, а зневажають вартість одиниці. І в тім є основна ріжниця між одним режимом і другим.

енні операції. Німці напевно будуть прямувати відразу до Астрахані, що лежить над Каспійським морем 450 миль в прямій лінії на схід від Ростова. Друге розгалуження німецької армії звернеться прямо на південь від Ростова, щоб злучитись з тою німецькою армією, що піде з Таманського півострова на українську Кубанчину.

Ціла та околиця, як вже про це ми писали, є надзвичайно багата в підземні мінерали та продукти. Зараз на південь від Ростова лежить багатий Краснодарський край, Б. Кубанська область з містами Краснодаром, Новоросійськом, Армавіром, Майкопом, Туапсе й Сочою. Вся ця околиця продукує велику кількість нафти. Що більше, туди спроваджують її рівнож рурани з грозненського нафтового району над Каспійським морем.

Ростов був тим центром, що здержував німецьку навалу на Кавказ. З його упадком большевики ледви чи зуміють поставити будьякий серйозний опір, тому, що на схід і на південь від Ростова простягаються степи та рівнини, по яких легко котитимуться німецькі моторизовані й панцирні дивізії.

Заходять питання: Вспіють англійські приїти на час в оборону Кавказу? А коли вспівають, чи захочуть вони тратити багато війська для оборони Передкавказзя, знаючи, що оборонити його стратегічно є майже неможливо?

Коли вони того не зроблять, то німці можуть скоро відітати Кавказ від решти СССР, перетинаючи простір між Ростовом і Астраханом. Аліанти ледви чи зможуть задіяти на виключні сили самих большевиків. Якщо вони не поспішать з достаточною допомогою, то невиключним буде, що за кілька тижнів німці стануть на пограниччі Закавказзя, звідки вже прямий доступ до Ірану, Іраку й вікни до серця Бритійської Імперії — Індії.

Захопивши Ростов над Доном німці перервали важний залізничний шлях, що лув Кавказ з Советським Союзом, перериваючи тим робом важні комунікаційні артерії, по яких плали доставки північно-кавказької та бакинської нафти. Большевикам остане водний шлях через Каспійське море й Волгу, яким можуть возити нафту з Баку й Грозного на північ. Та й цю можливість можуть використати большевики так довго, як довго це німці не захопили Астрахань, що лежить при влив Волги в Каспійське море.

Ростов був рівнож важним промислово-торговельним центром Советського Союзу. Тут є великі збіжжів елеватори, якими ладували українську пшеницю та жито на кораблі до вивозу в широкий світ. Там є великі т. зв. "сілмашинстрой" й "локомотивстрой", фабрики літаків, повзів, тракторів і других приладів. В Ростові були рівнож великі збірники нафти, яку по всяким правдоподібностям большевики якщо не вивезли, то напевно спалили.

Одним словом упадок Ростова це таки один з найбільших ударів, які досі потерпіли большевики у війні. Для німців це надзвичайно важний під стратегічним оглядом ключ, який отирає перед ними широкі перспективи нових територіальних здобутків, які можуть заважити теж і на висліді боротьби під Москвою й Ленінградом.

ВПСЬТЕ СВОХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЬ ІХ БУДУЧИНУ.

"Райхштрассе"**-- в Житомирі**

В канадійсько-українським часописі "Український Голос" (з 19. листопада, 6. р.) є стаття п. н. "З дощу під ринув", в якій обговорюється надія українців у звязку з боротьбою Гітлера з Сталіном. Між іншим знаходимо в статті таке:

"Як би там не було, для українців була причина сподіватись, що німецько-російська війна принесе їм зміну на ліпше. Пречні німецькі часописи не раз натякали на потребу створення самостійної української держави, деякі впливові німці писали й говорили про кривди українців під Польщею та Росією; і про потребу покінчення тих кривд, ходили чутки, що сам Гітлер думає про створення самостійної України, хоч він сам ніде про це не говорив. Тому можна уявити собі, який це був удар для тих українців, що були прихильно розположені до Німеччини, коли німці вже в перших днях війни поробили деякі кроки, що мусили між українцями викликати неспокій. Це було щось подібного, як арештування в Росії провідників комуністів. За що? На що це? — питали вони. Німці не дозволили українцям створити навіть своєї фіктивної влади, заборонили їм творення своїх міліцій. Враз з тим настав румунів на Буковину та Басарабію з виразними натяками, що Румунія дістає їх народ і то раз на все. Відтак прилучення Галичини до Генерал-Губернаторства це більше перекреслило соборність України. А ще далі віддачу під Румунію Одеси з територією між Дністром і Богом. І остаточно назначення німецького гавайтера для Києва. А чому Німеччина не створила там бодай якогось тимчасового українського комітету? Все те признаки відкинення й самої думки про самостійність України, так само як і розчленування української території.

"На днях один воєнний кореспондент подав з Німеччини опис своєї подорожі з Німеччини до Києва. Найбільше цікаве з того опису одно речення: "Головна вулиця в Житомирі переіменована на Райхштрассе, друга на Райхенавтрассе". Хто це так переіменував вулиці в Житомирі? Не казківські та бакінські мови не знають. Вони тих назв навіть вимовити не вміють. Як це хтось зробив, то зробили тільки самі німці. А чому вони це зробили? Бо сподіються задержати Житомир при Німеччині і для Німеччини. Однак Житомир не може належати до Німеччини, як не буде належати до Німеччини і той край, де є Житомир, тобто Україна. Іншими словами переіменування вулиці в Житомирі на німецькі — це середнє німецьке оповіщення для українців, що не тільки не буде самостійної України, але навіть автономного українського краю під Німеччиною не буде. Німеччина просто забирає Україну собі; головну частку України бере для себе безпосередньо, а кусочками наділяє Польщу, Угорщину й Румунію, як хабарами, аби ти хо сиділи і проти Німеччини не бунтувалися. Та коби лише це. Не здивуємося, як почувхо, що якраз ту частку України, якої ще не подарував Гітлер Румунії, Угорщині, чи Польщі, він держить тимчасово як хабар для Сталіна, як що той схоче з ним помиритися. Можлива річ, що це й є причина, чому досі нема ще його виразного рішення про будучину України. На всякий випадок, Україна з під московського дощу дісталася під німецьку ринув".

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

НА СЕЛІ

Повість

(2) М. ШКОЛИЧЕНКА

Учитель часто хвалив Мак страшище робилося Максимом і цим надавав йому ви. Колиж він ступив на шкільне більшої охоти до науки і разом з тим ставав уже не таким страшищем, як то було з початку. На весну Максим догнав наукою Омельку; учитель хвалив його за це ще більше, і взагалі так гарно похвалився з ним, що Максим справді почав любити його і через те на кожному кроці дбав догодити йому ще більше. Раз тільки трапилося так, що обидва хлопці не повиучували своїх лекцій, але той один раз запав Максимови в голову на віки. Коли другого дня йшли вони з Омельком у школу, Максима пронизувало до огнем, то холодом, він і турбувався і боявся, що не вивчив лекції. Чим ближче доходили вони до школи, тим

вивчилася, учитель мягким, ласкавим голосом промовив:

— Якеж бо ти дурне хлопце! Замість отак плакати взяти ти краще книжку, сів дещо будь у закуток і поки почалась би наука, ти б вивчив свою лекцію.

Максим сподівався і був певний, що його ждала якась надзвичайна кара, а коли почув, що вчитель так ласкаво порадив йому, що діяти, він раптом засміявся, живо кинувся до вчителя і хотів поцілувати його, але знов злякався і спинився.

Учитель пишно подивився на Максима, поглядаючи його по голові, спитав, яким родичем доводився він Омелькови і коли почув, що Максим сам не знав, чий він, замислився на хвилину і на решті спокійно вимовив:

— Так отже засядь у закуток тай учись, покищо!

Коли Максим вийшов від учителя, дівчора кинулась до його і почала розпитувати. Максим не знав що кому сказати і мовчки пробивався у закуток школи, а товариші товпились за ним. На порозі

заявив учитель і гукнув:

— Не чаїйте його, він мусить вивчити лекцію!

Школярі розсипались по всій школі, а Максим справді заліз у самий закуток і там, розгортаючи свою книжку, почув сором, що всі товариші його відіали про те, що він не знає лекції. Однакж знайшовши те, що йому треба було вивчити, Максим вигнав із своєї голови всі сторонні думки і взявся до лекції.

Три роки ходив Максим до школи, але ні разу вже не трапилося, щоб він не знав лекції. За ці самі три роки йому так припало до вподоби наука, що коли повернувся з сідлоптом до дому, то замість радості був сумний і невеселий. Морщина подивилася на його, здвинула плечима і промовила:

— Чудний ти хлопче! Чужі діти радіють, що покинули школи, а ти неначе той оселедець посолений! Чого тобі ще треба?

— Хотів би ще вчитись, — несміливо відповів Максим.

— Бач, чого тобі захотілося! Нікому було, хлопче, да-

ти, щоб було за що вчитись. І так Богови дякуй!

На цьому закінчилися усі розмови. Другого дня обидва хлопці приставлені були на базарі до торговлі: Омелькови звеліла мати продавати хліб та булки, а Максимови призначили продавати на базарі і розносити по дворах булочки.

Максим узявся до роботи. Ранком рано рознісив булочки по повсякдашнім покупцям до дому, а далі весь день сидів з вязками булочки на базарі і торгував. Діло у його йшло добре; догони, від хазяйки Морквини не випадало ніякої і Максим почував себе задовольненим, що справлявся в торговлі, як і досвідлий купець.

Якось раз пізнав Максима учитель і підійшов до його:

— Булочки продаєш? — запитав він.

— Булочки, — почервонівши відповів хлопче.

— Сам додумався торгувати, чи тебе посилають?

— Ні, посилають... Я живу в Омелькової матері.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У місті Бріджпорт, у стейті Конетикот, перестав виходити щоденний часопис „Бріджпорт Таймс-Стар“, що над наголовком носив напис: „Заснований 20. листопада 1790. року, коли то Вашингтон був президентом“.

У своїй останній заяві, що була немовби власною посмертною згадкою, часопис написав, що він закінчив свою довгу й почесну кар'єру, бо станув перед трудною й непевною будучністю.

Чи ця кар'єра була справді почесна, цього людям, що часопису не знали, не можна судити. І задоволення самого заряду про цю почесність теж важко за доказ узяти.

Що це була довга кар'єра, це видно з того, що газета виходила понад півтора сотки літ. Що вона мала великі труднощі до поборова, це можна зовсім певно догадатися з її закриття по півтора сотки літ існування.

ЗГАДКА ЯК ПРИГАДКА

Нема що й казати, що такий некроль одного часопису є немовби пригадкою для інших, що й їх те може ждати. Покійний нині „Бріджпорт Таймс-Стар“ мав коло 35,000 читачів. Як бачимо, навіть таке поважне число не втримувало часопису перед банкрутством.

Смерть часопису відчують передовсім 150 осіб, котрі, за заподанням „Нью Йорк Таймсу“, працювали в покійному часописі. Це мимохолом показує, як слабо людьми є обслуговувані іммігрантські часописи.

Відчують теж загинулі часописи й читачі. На скільки, це вже буде залежати від того, на скільки інші часописи потраплять задоволення, які заспокоювала упавша нині газета. Часто читачі про ці власні потреби не знають, поки газета не впаде.

Відчують теж загинулі часописи й читачі. На скільки, це вже буде залежати від того, на скільки інші часописи потраплять задоволення, які заспокоювала упавша нині газета. Часто читачі про ці власні потреби не знають, поки газета не впаде.

ТРИ ПРО ОДНО

У минулий понеділок нью-йоркський щоденник „Ворлд-Телеграм“, як звичайно, приніс три статті своїх правилних „колоністів“: Вестбрука Пеглера, Реймонда Клепера й Гю Джансона. Пеглер писав про робітничі юнії. Клепер теж писав про робітничі юнії. І Гю Джансон теж.

Немала це справа — робітничі юнії, і освітлювати її можна з різних сторін. І тільки такий читач буде нарікати, найшовши аж три статті про ту саму справу, який не хоче думати про важні справи.

СВОІ ПРО СВОІХ

Волтер Дюренті, відомий московський кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, написав книжку під наголовком „Кремль і його люди“. „Нью Йорк Таймс“ помістив огляд тої книжки, написаний його правильним щоденним критиком книжок, Ралфом Томпсоном.

З того, що оба ці газетарі працюють у тій самій газеті, можна би робити висновок, що певно критик розхвалить книжку свого співтовариша по газеті. Тимчасом критик знаходить в книжці багато недочотів. І „Нью Йорк Таймс“ певно ніхто цього за зле не бере, що він критику помістив, ні Томпсонів, що він критику писав, та ще на товариша по часопису. Відай

усі це розуміють, що критика має вказувати добрі й злі сторони книжки, а часопис має таке містити.

У нас звичайно або зовсім не пишеться критики, вважаючи її за пакисть авторів, артистів, композиторів, або як пишеться, то хвалиться безсоромно навіть те, що властиво треба ганити.

Котрий спосіб критики починається до поправи умов творів?

ЧИ НЕ ВАЖНЕ?

Находить Томпсон одну трудність з книжкою пана Дюрентія в тому, що він ніде не дає простої відповіді на питання, чи розстріляні Сталіном більшовицькі політики й генерали були справді зрадники й п'ято-колоністи.

Томпсон бачить, що Дюренті вказує, що розстріляні Сталіна поглядами, але він це вважає невиснажкою: він хотів би знати більше.

Однак тут може ріжниця між Дюренті й Томпсоном: можливо, що Дюренті вважає за вистарчаюче для розстрілу людини те, що він не годиться з „вождом“, а Томпсон цього не признає. Якщо це так, то чи не повинен би Дюренті сказати це виразно й просто?

ЧОМУ РОСІЯ НЕ ПІШЛА СЛІДАМИ ФРАНЦІЇ

На думку Дюрентія, німецький уряд зробив щодо війни в Росії велику помилку в тому, що він припускав, що розстріли російських генералів Сталіном здеморалізували російське населення.

Дюренті признає, що розстріли децю народ здеморалізували, ба навіть цюфнулі лютуп Росії на цілий лять літ. Однак з другого боку, на його таку думку, вони зробили Росії велике добро...

Щоб пояснити читачеві, яке саме добро, Дюренті наводить свою недавню розмову з одним французом, підчас котрої француз пояснив завалення Франції та видержливість Росії словами: „Не забувайте, мій приятелю, що в Росії членів люті колони розстрілювали; в Франції робили їх міністрами“.

ВІД ЯЗИКА ПОДАТКУ НЕ ПЛАТИТЬСЯ?

На своїй конференції з представниками преси в Білому Домі президент Рузвельт заговорив про статтю в журналі „Тайм“ про читільського президента Педра Агіре Серда, що помер у минулий вівторок. Стаття говорила, що президент Серда чується непевним свого становища, що по цю владу посягають президентова власна партія, комуністи та германофільські офіцери, що президент Серда щораз більше часу присвячує пиятиці, і т. і.

Рузвельт назвав писання згаданого журналу мерзенною брехнею і сказав: „Ця подія зо статею довго в Чіле не забудеться. Я хочу скористати з отсей нагоди, яко президент Злучених Держав, щоби висказати глибокий жалє уряду й американського народу народів Чіле, головню родині покійного президента“.

Потім він додав: „Цей статті широко вживають нацистські, фашистські й філіялістичні газети. Американський амбасадор в Чіле... доносить до департаменту стейту, що це є ще одна ілюстрація того, як деякі американські газети й письменники такими способами навівають арсенали нацистської пропаганди найкращою зброєю для вжитку проти нас“.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

і його Праця Коло Ознайомлення Народу з його Правилами.

(На Основі його Статті).

В дні оснування львівської „Просвіти“, 8. грудня 1868. року у Львові, загомонили були пам'ятні слова, що кожний нарід, який хоче добитися самостійності, мусить подбати передусім за те, щоб свою народню масу піднести до такого ступня просвіти, щоб цей народ відчув свою національну самостійність і признав себе окремішною нацією.

Тому вже перші просвітницькі дії звернули свою увагу на те, щоб познайомити широкі маси народу з правом, значить, з законами, важними для нашого селянства а відтак із законами, що є важні для всіх громадян і для цілого нашого народу, та навчити громадян: боронити свого права від порушення й всякої кривди.

На селянство зглянувшись наші просвітники передусім, бо воно вишло з панщини запущене, несподіване й неписьменне. Не забула „Просвіта“ також про українське міщанство. З початком сімдесятих років заклали просвітники товариство „Побратим“ у Львові, а опісля з початком вісімдесятих років минулого століття: товариство ремісників „Зоря“ у Львові. Це були починні організації українського міщанства...

Перші правничі книжечки з „Просвіти“ для народу написали в сімдесятих роках минулого століття: адвокат Володимир Барвінський під наголовком: „Вексель і лихва — наша біда“, а суддя Алоїс Гладивич: „Що таке провізорія?“. Перший вказує на родові, як ратуватися від ляхівських довгів, а другий, як хоронитися від порушення земель у процесх за посідання.

Опісля в 1884. році вийшла книжечка „Просвіти“: „Про закон о товариствах і про збори“, що її написав д-р Кость Левицький, під прізвищем Костя Антонович. Завданням тої книжечки, було: вказати, що самими книжками не переведемо просвіти народу, бо до цього треба ще живого слова проповідників освіти, а місцями до того мали стати: народні читальні по всіх селах, містечках і містах української землі, як також народні збори, на котрих мали гуртуватися українські народні маси та причуватися, як боронити своїх прав. Звідси прийшло до поширення закладання народних читальень у Галичині і до освідомлювання народних мас про те, як інші народи живуть на світі та як боронять своїх прав.

За кілька літ пізніше (в 1888. році) вийшла знову книжечка „Просвіти“ д-ра Костя Левицького під наголовком: „Наша свобода або які ми маємо права“, в котрій намічено, які права політичні прислугують українцям в Австрії та як їх боронити...

В 1892. році вийшла тож автором книжечка „Просвіти“: „Що має робити „Просвіта“ на основі нового статуту?“. Той новий статут з 1891. року перемінив був „Просвіту“ з товариства научно-просвітнього на товариство просвітньо-господарське і від тоді злучено з „Просвітою“ українські читальні в краю та названо їх читальнями „Просвіти“. Вони стали членами „Просвіти-Матері“ і її живчиками на долах, а над ними філії „Просвіти“ у повітах. Над тою просвітньою розбудовою в цілому краю стали: Головний Виділ і Загальні Збори Товариства „Просвіти“ у Львові.

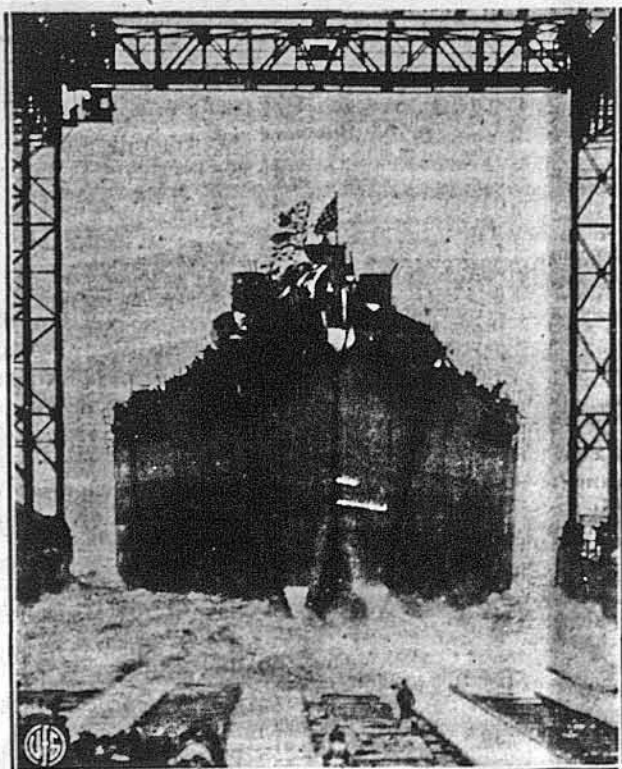
Щоб перевести в життя ці постанови статуту, видало Товариство „Просвіта“ такі книжечки д-ра Костя Левицького: „Що має робити „Просвіта“ на основі нового статуту“ (1892.); „Про шпихлірі і крамниці“ (1893.) і „Про сільські каси позичкові і шадниці“ (1894.).

В цій справі видало Товариство „Просвіта“ ще одну книжечку: „Про нові спілки господарські“, написану д-ром Костем Левицьким в 1904. році, в якій звертає він увагу, що українцям треба самостійних спілків громадських, без патронату Виділу Краєвого, щоб вони могли свобідно розвиватися.

Ось така широка струя діяльності просвітньо-господарської перейшла через Галичину з кінцем минулого століття і з початком бжучого століття в обороні господарського життя і культурного розвитку українського народу.

У міжчасі видало Товариство „Просвіта“ ще книжечку, написану д-ром Костем Левицьким: „Про ґрунтовий катастер“ (1895. р.), для пбучення громадян, як мають заступати свої інтереси при нагоді ревізії катастру податку ґрунтового.

Ось так завдяки львівській „Просвіті“ та д-рові Костеві Левицькому вийшла в Галичині ціла низка популярних книжечок, що створили в нас основу до оборони українських прав у добі відродження.

СПУСКАЮТЬ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ. — У Ньюпорт-Нью, у Верджинії, спустили на воду великий боевий корабель „Індіана“, що має 35,000 тон містоти. Менше-більше в тому самому часі спущено такі чотири інші кораблі тої кляси.

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Понгтаві, Огайо. — З Листопадавого свята признаєно \$24 на шість примірників „Історії України“ М. Грушевського, які розділено (по два примірники) між три місцеві бібліотеки в трьох ділянках міста: полудневій, північній і західній.

Кемпбел, О. — Відділ 218 У. Н. Союзу зомовив два примірники „Історії України“ англійською мовою і признаєно їх: один для містової бібліотеки, а другий для відділової.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. Т. Ірвінгтон, Н. Дж. — Очевидно, що всі ми звідси дали б охотно поміч тим нашим братам, що їх совєтська влада загнала на Сибір, як вказує той оригінальний лист, що Ви його нам надіслали, та що походить з Сибіру. Відчуємо добре оте благання за помічю, але як її тамтуди післати? І як там людей наших відшукати? Кажете, що поляки посилають, та що про це повно в польських газетах. Помиляється. Поляки в Америці мають повно назбираного добра, одєжі чи харчів, а не знають як їх вислати своїм людям у Совєтах, що знаходяться в подібному положенню, як той з Вашої рідні.

Польська преса апелює до совєтської амбасади в Вашингтоні й до польського уряду в Лондоні, але наразі справжніх відповідей на ті запити не має. Одиноке, що ми могли б тепер весті, то збирати жертви, щоби мати готове, як тільки буде можливість ратувати наших братів. Та біда, що така акція мало промовляє до наших людей. Це не добре, але так є.

DEFENSE BONDS

Q. What simple satisfactory way is provided for all of us to express our gratitude for being Americans?

A. The means is the purchase of Defense Savings Bonds and Stamps — available to almost every man, woman, and child. Ownership of even a 10-cent Stamp carries the satisfaction of knowing you have helped the Nation to arm.

Q. What denominations of Defense Savings Stamp are on sale at retail stores?

A. Stores are concentrating on selling 10-cent and 25-cent Stamps, in order to get a maximum number of customers to participate in the Defense Savings Program. Many stores also carry 50-cent, \$1, and \$5 Stamps. Stamps of all denominations may be purchased at post offices.

NOTE. — To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Того ім. Ев. Коновалова, від 238, відбулися в неділю, 30. листопада, в залі Правосл. Громади, 136 Арлінгтон ул., зараз по відправі. Приситись всіх, щоби прийняти, бо є важні справи до поладження. Кожний член повинен знати, що його відділ робить, яка йде праця і в якій праці кожний член повинен до певної міри брати участь. Всім нам відомо, що наше ювілейне свято вийшло дуже добре. Відділи осягнули користь, моральну й матеріальну. Для того проситись всім комітетовим сятя, щоби явилися на зборах і дали свій звіт за своєю працею. Хто ще має гроші, або білета чи які видатки, зносити представити на зборах. Кожний член в ім'я рої задоволення існування має присилати по одному членові, старшого чи дитину! Це може зробити кожний член без ніякого гурду. До праці, Союзники! Будемо все горючі! Більше праці, то все буде гаразд! — За уряд: Петро Мороз, гол.; Йосиф Березинський, кас.; Н. Давидко, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ: 1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 189, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 365, 369, 382, 426, 429, 430, 436, 445

ОКРУЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

згаданих відділів відбудуться В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 30, 1941)

в UKRAINIAN NATIONAL HOME 57 WEST CENTER STREET, NESQUEHONING, PA. Початок зборів точно в годині 2. пополудні.

Усі урядники згаданих тут відділів, а також усі делегати з цих відділів на минулу конвенцію повинні обов'язково явитись на ці збори. Також місцеві члени та члени з поблизої околиці повинні бути на зборах. На збори можуть прийти та послухати промов та дискусії також і не-члени. На цих зборах будемо обговорювати важні організаційні справи з нашої округи. У справах У. Н. Союзу буде промовляти головний секретар Д. Галичич. Також на цих зборах буде присутній перший раз у нашій округі організатор А. Маланчук, який подасть нам цінні вказівки в справах організування членів. Тому тим разом не повинно забракнути ані одного урядника та делегата вище поданих відділів. 369.73

ОКРУЖНИЙ СОЮЗОВИЙ УРЯД: Д. Капітала, предс. І. Чепя, секр. — О. Костюк, кас.

Н Ю А Р К, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЮАРКУ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 30, 1941) в годині 7. ввечір

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J. ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ: В першу часті програми входить: спів, бесіда й декламує. В другій часті КАЛІНА Фільма Корп. висвітлять з трагедії Карпатської України оригінальну промову прем'єра о. А. Волошина. На це свято запрошуються всі українські громадяни до співучасті. Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 30, 1941) В НАРОДНІМ ДОМІ (CIVIC CENTER), 831 JOSEPH AVE. в 8. годині ввечером

КОНЦЕРТ

прф. ВАСИЛЯ ЕМЦЯ

єдиного віртуоза на козацькій кобзі-банури, що обіймає багато світа, захоплюючи всіх своєю мистецькою грою на наших питомих музичних інструментах. В програму входить: пісні: козацькі, народні, гумористичні та інші музичні продукції. Українці! Пам'ятайте, що це його ЮВІЛЕЙНИЙ РІК, бо саме тепер припадає тридцять літ його культурної праці. Вступ (включаючи держаний податок) всего 35 цнт. Отже всі на цей концерт. Комітет.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ І НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!

Перша Українська Документальна ЗВУКОВА ФІЛЬМА під назвою „ТРАГЕДІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ“ буде висвітлюватись перший раз у нині згаданих місцевостях, як слідує:

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — в СУБОТУ, 29. ЛИСТОПАДА, в залі UKRAINIAN NATIONAL HOME, 214 Fulton St., Elizabeth, N. J., від год. 6. до 8. і від 8. до 10.

НЮАРК, Н. ДЖ. — в НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА, в залі UKRAINIAN CENTER, 180 William St., Newark, N. J., від год. 7. до 10. вночі.

УВАГА! В Нюарку висвітлення нині згаданої фільми включено в програму Листопадового Св'ята. Вступ 50 цнт. і 15 цнт. для дітей.

Дорогі Громадяни! Оце перший раз у Вашій місцевості буде висвітлена фільма „Трагедія Карпатської України“! Це та фільма, яка на екрані представить Вам героїську боротьбу Карпатської Січч з мадярами... В тій фільмі Ви почувете різні паріотичні реферати прем'єра Карпатської України д-ра А. Волошина та його міністрів... Побачите правдиві сцени із засідань Першого Союзу Карпатської України і багато інших дуже цікавих подій, які пережили наші українці в Карпатській Україні.

Без Вас щиро вітає Укр. Фільмова Спілка „КАЛІНА“, Микола Новак, управитель. П. С. Укр. Громади в Америці, які бажали бачити ту фільму у своїх місцевостях, просимо писати по інформації на наступну адресу: KALYNA FILM CO., Mykola Novak, 319 E. 8th St., New York, N. Y.

УВАГА! АЛЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА Р ХОРУ при Українській Православній Церкві Преч. Діви в Аллентавн, Па. відіграється оперету на чотири дії п. а.:

„КОЗАЦЬКА ПІМСТА“

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 30, 1941) В ПАРОХІАЛЬНІЙ ГАЛІ, 803 Н. ФРОНТ СТ. Початок точно в годині 7:15 ввечером.

Вступ, включно з податком, 50 центів. На це претягати представлення щиро запрошує всіх місцевих, як і позамісцевих, українців Комітет.

ВПИСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Поклик Комітету Тижня Оборони.

Український Підкомітет Комітету Тижня Оборони відноситься до філадельфійських громадян з українського роду з такою відозвою:

Американський Комітет Оборони уладжує в тиждень починаючи від 1. грудня ріжні маніфестації в місті Філадельфії в цілі виявлення об'єднання американського народу, його патріотизму в часах воєнних подій і його готовності до оборони держави. Ці тижневі маніфестації закінчуються величавою парадом - походом в суботу, дня 6. грудня пополудні, вулицями міста до Монументу Вашингтона в Фермавіт Парку. До цього походу запрошено українців до участі. Виявлення нашого патріотизму, лояльності до Злучених Держав є не тільки нашим обов'язком, але потребою. Наша участь мусить бути масова й імпонуюча.

Комітет скликає у цій справі збори заступників всіх братств і товариств на неділю, дня 30. листопада в годині 2-гій пополудні до Української Галі при 849 Н. Френклін вулиці.

Справа важна, серйозна і не така, щоб товариства могли це злегковажити. Тому кожне товариство обов'язково повинно бути заступлене.

Підчас зборів виясниться справу докладніше щодо нашої участі в тім поході і вирішиться подробиці. Будемо мати свою музичну банду. Треба якнайбільше учасників в українських національних строях. Просимо тепер розголосувати цю справу між своїми членами і знайомими, бо час досить короткий.

За Комітет:

Майор Михайло Дармограй,
Михайло Рибак, Іван Борн-севич.

СХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТ.

Велика релігійно-національна маніфестація.

Дня 26. жовтня б. р. відбулось велике свято в честь Христа-Царя в укр. кат. церкві Пресвітері Евхаристії в Іст Торонто. Про те свято, що випало надзвичайно торжественно, подали місцеві канадські газети обширні звіти враз з світлинами. По релігійних торжествах відбувся у галі бенкет, на який запрошено вірних і гостей. Бенкет підготувала українська католицька молодь місцевої парохії. Були присутні наші професіоналісти міста Торонто, як адвокати, лікарі й т. д. Виголошено цілий ряд знаменитих промов. Говорили: адв. Романюк, д-р Яремій, наш парох о. С. Борис і п. Боднар від молоді. Підчас бенкету зявився ще п. Д. Галич, головний секретар У. Н. Союзу, що сказав гарне слово про завдання У. Н. Союзу. Ще треба згадати малу декламаторку Любку Годованську, що чудово віддала вірші „Гимн Христу Царю“, як теж Гльорію Бенетрос, що відспівала вязанку українських народніх пісень.

По бенкеті учасники удались до церкви, де відспівано „Тебе Бога хвалим“. Так закінчено це велике торжество, що вдалось надзвичайно гарно завдяки трудам о. пароха, старанням гуртка місцевої молоді під проводом П. Боднара і І. Стефаніка та тісній співпраці усіх членів У. Н. М.

Учасник.

БЛЕКСТОН, МАСС.

25-літній ювілей союзової родини.

Дня 26. жовтня ц. р. родина та приятелі п-ства Михайла та Юлії Фірманів, устроїли їм несподівану забаву в Українським Народним Домі з нагоди їхнього 25-літнього подруж-

ЧИ ПАМ'ЯТАЄТЕ? Це Вільям С. Гарт, 69-літній фільмовий актор, відомий з часів мовчазних фільмів, котрий недавно тому приїхав з Каліфорнії до Нью-Йорку, аби дати свої фільми одному музеєві.

ного життя. В спільному обіді з 125 осіб, взяли участь гості з Блекстон, Бостон, Вайтс-віл, і Кліптон, Масс. і з Вунсокет, Менвіл, Партукет і Кромтон, Р. Ай.

Підчас обіду гр. В. Бурак представив гостям Ювілятив як також сказав про їхню громадську діяльність в користь нашої української громади та українських організацій. Гром. І. Коколюський, що був дружною п. Фірманові тому 25 літ, сказав кілька слів про ювілятив. Промовляли й другі гості.

По одержанні ріжних дарунків від гостей, гості не забули за народні потреби, бо зложили \$42.35 на Український Народний Дім в Блекстоні.

Приємно згадати, що обоє ювіляти та їх діти є членами У. Н. Союзу, а п. Фірман, це бувший член української оркестри в Вунсокет, член 206. відділу У. Н. Союзу, б. секретар, касієр та передієдник Українського Народного Дому в Блекстоні.

Ця гостина показала, що поміж членами Союзу панує примірна згода, співжиття та товаришність.

Гість.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПАНІ РУЗВЕЛТОВА ПРО ЦІЛЬ АМЕРИКИ В БОРОТБІ З ГІТЛЕРОМ.

НЮ ЙОРК. — Промовляючи до студентів Ньюйорського Університету, пані Е. Рузвельт заявила, що ціллю Америки є не допустити, щоб Гітлер osiąгнув остаточну перемогу в теперішній війні. До тої цілі повинен стремити кожний американець, казала пані Рузвельт.

ЗАВОРУШЕННЯ В ІТАЛІИ.

ШРИХ. До Швайцарії наспіли чутки, що в деяких італійських містах повстали за-

ворушення, в яких нарід виявляє своє незадоволення з війни. До демонстрантів, кажуть ті чутки, стріляло німецьке військо, стаціоноване в Італії.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ в Грейт-Медові, Н. Дж. 131 акрів, більше як 60 акрів найліпшої чорної урожайної землі; знамениті будинки і „Warehouse“ коло залізничної лінії. Налагоджена нагода за \$25,000. Сплати після умови.

WILVER-SLOAN, Washington, N. J.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ОЛЕКСИ ГРЕЧУХА, родом з Коростович, повіт Рогатин, Галичина, пошукує його сестра Ганька Іванівна. Більше як 10 літ тому був в околиці Пінсбурга. Хто знає, де він перебуває, або він самий, хай зголоситься на адресу:

274-6

S U R M A, 325 E. 14th St., New York, N. Y.

WM. TROYANOSKI

Electric Refrigerators, Washers, Radios and Sewing Machines.

Also all kinds repairs.

233 WEST CENTRE STREET, MANHATTAN CITY, PA.

Phone 838.

Вдавайтесь з подарком до свого українця за новим, товаром і на правною. Спеціально, на права маши до шиття, машини до прання і холодильники. Пишіть, клічте або заходьте.

274-

Василь Трояновський.

Даром

випишмо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чая з найліпшого гірського зілля, на недомагання жовудка, печіники і нирок. Велика пачка коштує 50¢.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорукають тим, що терплять на впертий кашель, біля горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на бачці. Велика пачка 50¢.

● МІШАНИ КОРИННЯ, на нестриваність, брак апетиту, корі. Добре танює на запах до горіжків. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз вище згаданого зілля за \$2.00, дістану одну пачку даром.

Маємо вські лічничі зілля, лиса, шніт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і дотельно. Для шторників і продавців відповідний опуст.

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th St., New York, N. Y.

Даром пробка

МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлуночка й випробували коштовні ліки й зілля, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо сарбувати даром Зела Мілертона, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. Пожити пробки переконаєтеся, як skutочно діляють в недомаганнях таких, як квіси шлуночка, гази, нестриваність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. (Щоб перекопатися, пишіть по пробку.)

Спеціальна Оферта по знижених цінах.

[] \$1.00 за 1 коробку Мілертону

[] \$1.50 за 2 коробки Мілертону

[] \$2.00 за 3 коробки Мілертону

Пішіть за зіллям Мілертона у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до:

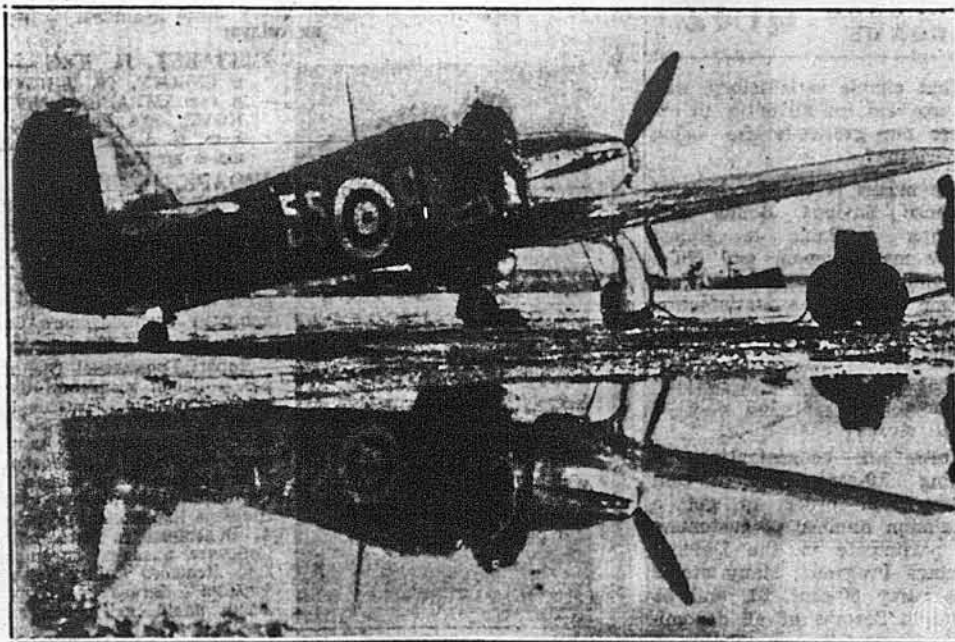
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,

P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.

Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable.

Ці ціни важливі лише при замовленні прося з головного офісу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

БРИТАЙСЬКА ДОПОМОГА РОСІИ. Ріжні факти вказують на те, що Велика Британія посідає Росії зовсім поважну допомогу. На світліні британський літак на службі в Росії.

CONCERT

given by UKRAINIAN UNIT FOR AID TO THE DISTRESSED, Inc.

to be held at

STUYVESANT HIGH SCHOOL, 15th STREET, Between 1st & 2nd Aves., NEW YORK CITY

Sunday, November 30, 1941

AT 8:00 P. M. ADMISSION 50¢.

Proceeds for the American Red Cross N. Y. Chapter.

ТАРЗАН, ч. 452. Поединок.

"YOU'LL TAKE THE GIRL FROM THIS HOUSE ONLY BY TREADING OVER MY CORPSE," GUYON ANNOUNCED GRIMLY.

"SO BE IT!" CRIED THE THE FIERY VILYENO.

A MOMENT LATER STEEL CLASHED ON STEEL IN FURIOUS COMBAT. VILYENO WAS THE BETTER SWORDSMAN, BUT GUYON WAS RESOLVED TO SAVE ZEELA FROM HIS WICKED BROTHER.

„Ти виведеш цю дівчину з могого дому хіба по моїм труті“, грізно заявив Гуйон, хапаючи за рукояті своєї шаблі.

Вилієно теж не був зо страхів. Це був заправлений вояк. А його чорне серце додавало йому рішучості. Він відповів: „Нехай і так, коли цього хочеш“.

З тими словами він видобув шаблю. Зударились зо собою сталь і поспінались іскри. Вилієно був кращим мистцем в шаблі.

З другого боку Гуйон мав більше завзяття. Особливо тепер він рішився за всяку ціну не допустити до того, щоб та дівчина знайшлась у владі Вилієна.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН

а цею прегарною металеву труною, двома автами, наравном, бальмуванням, вклаванням. Похоронного Дому і т. д.

\$295.00

S. KANAI KAIN

433 State St., Perth Amboy, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

Все, чого треба, з внімком однієї й належностей за церковну відправу й пинтар.

S. KANAI KAIN

433 State St., Perth Amboy, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

Мирон Литвин і син

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна

Main Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.,

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

Branch office (Plain):

969 SOUTH BROAD STREET,

TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8585

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.

Обслуга найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7561.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel.: Melrose 5-6577

ВПСИТЕ СВОИХ ДІТЕЙ

В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО

НАРОДНОГО СОЮЗУ І В

ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕ-

ЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ

КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ

ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-

ТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.